

POGAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

2. čislo

Budyšin, januar/februar 1955

Lětnik 5

Bibliske rozpominanje

Rom. 8. 28: Tym, kiž Boha lubuja, wšitke wěcy k lepšemu služa.

Chutni, dzakowni a wěrjacy, tak skončimy stare lěto. W poslednich hodžinach hladamy na zańdžene lěto:

Wjele križow steji při puću, kotryž smy pućowali. Smy mnohich pochowali, kotřiž našej wutrobje lubi běchu. Džensa před lětom smy jim hišće strowe nowe lěto přeli, nětko wotpočuja wonka pod zemju. Hdy tež my pućowarski kij wotpoložimy?

Wjele križow steji při našim puću, smy tež někotru nadźiju, někotry chrbly plan a někotre žadanje pochowali. Hida, zawisć, zlosć čłowjekow, bojzliwosć, slabosć, njewěra hrjebachu jim row.

Wjele križow steji při našim puću, džensa so samych wobskoržujemy, zo smy husto wjesolosć druhého merili přez našu njeluboznosć, njeprěcelnosć a hordosć. Samych so wobskoržujemy, zo njejsmy wjele činili, štož móžachmy činić, zo smy wjele činili, štož njetrbachmy činić. Hladajmy wroco ze swjatej chutnosću!

Tohodla pak čím nutrišo spěwamy: „Njeh Bchu dzakuje . . .“ To je prawy kěrluš poslednjeho dnja lěta! To pak spěwajmy tež, hdyž zwony w polnocy zwonja a nowe lěto strowja. Džakujemy so za wšitke wjesole hodžiny zańdženého lěta, kotrež Boh a dobri čłowjekoj nam darjachu. Džakujemy so pak tež za wšitku bolosć, dokelž nas čisćeše, a za wšitku čmu, dokelž nas pohnuwaše, zo bychmy hladali na hwězdu, kotraž nas k Zbožnikaj w žlobje wjedžeše. A džakujemy so za wšitke dobyće nad nami samymi a za moc, kotruž je Boh nam dał. „Njeh Bohu dzakuje . . .“ „Chwal Boha, moja duša, a njezapomň jeho dobrotow . . .“

Koždy dzakowny čłowjek wě:

„Ty, Knježe, sy naš škit přeco a wěcnje.“ Knježe, ty sy! Hdyž wšo spadnje a zańdže: Ty sy! Hdyž naši přeceljo nas zapomnja: Ty sy! Ty sy a ty wostanješ! A ty sy naš trošt, naš škit a naša nadźija. To je naša wěstosć wšědnje. To je naš pokoj we wšitkich wichorach a nuzach. Budź tola zaso wěrjacy! To budže wjesole pućowanje a zawěrnó požohnowane nowe lěto!

Čěmne a potajne nětko před nami nowe lěto leži. Sto nam přinjese? Sto přinjese za našich, za našu domiznu? Wjele wjesolych dnjow? Wjele čěmnych hodžinow? Dobyće abo poražku? Zdychwanje abo juskanje? Ach, bychmy so najradšo dlili, přjedy hač zastupimy do nowého lěta! Ale nimamy wolby, dyrbymy zastupić. Kajke pak budže nowe lěto?

Jako křescenjo směmy nowemu lětu kruće do wočow hladać: Chorosć, nuza, žarowanje, tyšnota, starosće a tež smjerc budu w nowym léce! Dyrbja'o-li so nam styskać, njebojimy so. Z pobožnej zmužitosću zastupimy: Za křescana je každe lěto „Bože lěto“. Pola Boha njeje čma, pola Boha je jencž swětlo. Wot njeho njeprjindže njezbožo, ale skerje njebjeske zbožo. Naš poměr k Bohu to čini, hač budže nowe lěto jasne lěto abo nic. Ale kajki dyrbi naš poměr k Bohu być? Biblija praji: „Tym, kiž Boha lubuja, wšitke wěcy k lepšemu služa.“ Tute Bože slowo chce nas přewdžeć přez wšitke hodžiny a dny.

„Wšitke wěcy služa nam k lepšemu!“ Wězo najwažniše wuměnjenje za to je: Dyrbimy Boha lubować! Lubować, to rěka so zapodać a so woprcwać. Nic ja, ale ty, moj Božo! Nic, kaž ja chcu, ale kaž ty chceš! Boha lubować rěka,

krutu dowěru k njemu měć. Boha lubować, to rěka, jeho každy čas před woćomaj a we wutrobje měć, so jeho každy čas prašeć: Sto chceš, zo bych činil?

Přez tajku lubosć k Bohu nam wšo k lepšemu služi a budže ze žohnowanjom. Přetož tajka lubosć čłowjeka wěsteho čini: „Mje nič njewobškodži, wón tak wšě wěcy wodži, zo za mnje zbožne su.“

Čłowjek w lubosći k Bohu stejo wě, zo ma každy podawk swoj wužitk. Wězo husto njemóžemy tutu mysl hižo nětko pónač. Ale Boh sam je nam tohodla prajił: „Stož nětko činju, nje-možeš rozumić, ale budže pozdžišo widžeć, hdyž sy pola mje we wotowskim domje.“

To wěmy: Boh w knježerstwje sedži! Won wšo wcdži a won wšo derje wodži. Přetož wón je lubosć, tež, hdyž dyrbimy čerpić. Potom Boh wužiwa tute čerpjenje za našu zbožnosć, snano tež za zbožnosć druhich. Wšo z Božich rukow přindže.

Tajka lubosć a tajka wěra do Boha nam wšědnje nowe mocy dawatej, pokoj we wichorach našeho žiwjenja a spokojnosć w žarówanju a bojosci.

Tež w nowym léce njebudžemy wěsće jandželjo abo swjeći. Ale chcemy Boha lubować z cylej swojej wutrobu, z cylej dušu, z cylej myslu a z dobrej wěru k njemu hladać: „Ach poruč Bohu swěru swoj puć a zrudobu a wopomň z prawej wěru. Bóh knježi na njebju. . .“

Hdyž mamy tajku jednoru a sylnu wěru, wšo nam k lepšemu služi. A tak budže nowe lěto dobre lěto: Bože lěto! R-ph.

W znamjenju lubosće a měra

Ew. biskop D. Dibelius je so při započatku noweho lěta na fararjow a na wosady cyrkw. prowincy Barlina a Branibora ze scěhłowacyimi słowami (wujimk) wobročil:

Lěto, do kotrehož smy zastupili, budže za naš lud a z tym tež za našu cyrkej chutne. Wšitcy wěmy, kajke na swěće je. Z tym tež naša cyrkej po Božej woli znowa před pruwu steji.

Předewšěm mamy my jako Jezusowi wučobnicy zmyslenosć lubosće a měra, kotraž je nam prikazana, jasnje a njedwumyslne wopokazować. Swět do nje přecelných frontow stwjerdnje. Čim jasnjšo ma so spóznać, zo je nam druhi duch daty. Wězo mamy tež my džěl na wšelakim posudžowanju položenja, kajkež je. My mamy to připoznać a nikomu porokować, ma-li a wu-

znawa-li won tuto swoje posudženje.

W dwojim pak smy přezjedni: Sprěnja w tym, zo chcemy wšitcy měr. Tež w nowym lěće njesmě ani najmjeńšeho dwěla na tym nastawać, zo nam na wutrobje leži, zo so měr wobchowa.

Zdruha smy w tym přezjedni, zo so naša wutroba hori za zasozjednoćenje našeje wotčiny, a při tym je naše zamolwjenje za duchowne žiwjenje našeho luda za cyrkej rozsudne. W tutym prócowanju nochcemy popuścić. Tuž chcemy so mjez sobu rozmolwjeć a so njedać z tym wottrašić, zo nima tajke rozmolwjenje hnydom widžomneho wuspěcha. Tež přichodnje chcemy jedyn z druhim rěć a jednać. Njesmy hižo na kónc z móžnotu, zo bychmy so dorěčeli. Chcemy kaž bratřa mjez sobu wobchadźeć. Njemoža-li to

druzy, my křescenjo dyrbymy jo moc!

Měr wšak, wo kotryž nam dže, dyrbi hlubje zakorjenjeny być hač na zwonkne wučinjenja. Jenož z toho, zo so k Bohu wobročamy, može to wuroś, za čimž žedžimy. Cyrkej može Boha jenož prosyć, zo by tonle džiw činil. Ale cyrkej može, wo to prošo, ze swojim žiwjenjom swětej pokazować, zo tam, hdžež so knjejestwo Jezom Chrysta připoznawa, měr knježi a zo je wšo druhe, štož ma hinaši napohlad, dobyćersce přewinjene. K tomu mamy wšitcy, fararjo a wcsadne stawy, pomhać.

Nic mjenje wažne je to, zo tam, hdžež so wo plaćiwosć ewangelija jedna, ze wšej krutosću stejimy při tym, štož je nam poručene. K tomu sluša tež to, zo porjad našeje cyrkwy kruće wobchowamy.

Biskopjo cyrkwjos wosadam rěča

Krajny biskop lic. Noth-Drježdžanski:

Naša nadžija so na Bože slubjenja zložuje. So přeměnjacy běh swěta ju njemože njesć. Won dawa mnohim nadžijam schadźeć a runje tak jim so zlamać. Po wšelakim položenju a razu do noweho lěta z iara wšelakimi začućemi pońdžemy. Powšitkowne wobstejnosće na každy pad chutne mysle zbudžuja. Zmučenosć na swěće hišće njeje wotstronjena, a na palace prašenja našeho luda so hišće njeje wotmolwilo. Wjele bole smy loni wšelke horke mylenja nazhonili. Što mohł dalši chod swěta dopředka prajić? Wěsta nadžija nam ani z našich wobličenjow ani z wěšćenja a hodanja přichoda njeschadža.

Run'e tohdla swojej woči k Bohu zběhamy a so jemu dżakujemy, zo nam ze swojimi slubjenjami wulku nadžiju dawa. Won jako žiwy Knjez nade wšěm během swěta steji; won je lěto 1954 wodzil, won budže lěto 1955 a wšitke přichodne lěta wodzić. Jeho mudrosć, moc a dobrota wosudy we wulkim a w malym twcni, njech je nam mnoho nje-wujasnite. Won njeje swět sebi samemu přewostajil, ale jon wulkemu zaměreju napřećo wjedže.

Žiwa křescanska nadžija je plód wěry a kaž ta dar Božej lu-

bosće. Tohdla njemožemy žane zakonje postajić, po kotrychž mohli ze struchleho žiwjenja dowěriwe sćinici. Mamy wjele bole na městno pokazować, na kotrymž so Boh ze swojimi darami z nami zetka. Hdžež je Boh ze swojim słowom a ze swojimaj sakramentomaj, hdžež zhromadnje so k njemu modlimy a jeho chwylimy, tam won nas z našich nadbehowanjow wjedže a nam swoju nadžiju dawa. W zjednoćenstwe džěci Božich steji naša nadžija.

Krajny biskop D. Mitzenheim-Eisenachski:

Starosć wo našu wotčinu nas traši. Rozšćěpjenje njeje zběhnjene. Starosć wo swět nas traši. Jeho napjatosće přiběraja. Cyrkej nastajnosći znowa napomina, zo by so zajědoćenje swětoweje atmosfery wotstroniło. To čini Chrystusowa cyrkej, dokelž je we wšěch časach to z jeje nadawkom, z Božim słowom spokojeć, napominać a wotradzeć a smilnosć wopokazować každemu. Při tym chutnje na Lutherowy pokaz hladamy, zo njebyla cyrkej radnica a radnica nic cyrkej.

Naš džak plaći Božej smilnosći, kiž je našemu ludej službu cyrkwy zachowała. Naša přostwa je, zo by našeje cyrkwi swoboda wostała, zo by swoju službu tež dale

wukonjeć mohla. Tuta služba starym a mlodym plaći. Wšitcy smy za tule službu našeje cyrkwy sobu zamolwici. Mějće so swěru k ewangelijej a k modlitwje. Žiwjeński puć swojich džěci troštni do Božej ruki stajamy. Won naša dowěra, naše zbože a naš měr wostawa. Džeržmy so kruće poznaća nadžije a njemotajmy so: Boh je swěry.

Krajny biskop D. Dr. Beste-Swerinski:

Na wulke, dalokosahace žnjeńske polo zhladujemy, kotrež so přez cyly swět zwupřesćera, z kotrehož džěl pak tež w našim kraju a w našeje cyrkwi leži, a kotryž je nam dowěrjeny. Každy čas je žnjowy čas za Chrystusa. K tomu so wjele džělaćerjow trjeba. Chrystus chce, zo bychu so jeho žně wot jeho wučobnikow chwale. Z tym je won jim dowěrja. Njeskončnje wjele je při tym džěla. Runjež chcyl so někotry mjez jeho wučobnikami sam na so wrocósahnyć a sam na swoje zbože myslić. Chrystus jeho do džěla woła a do swojich žnjow sće. Tym, kotřž chcedža jemu siužić, bywa to jasne: My njemožemy džělo sami dokonjeć. Polo je přewulke a pola njeho njemože a nochće každy džělać. Tu so njehodža někajkežkuli džělawe mocy

do služby stajec, ale wone maja sebi wšitke w tym jasne byc, zo su Knjezowe a zo moza ze svojim dželanjom jenož jemu samemu služic. Wone maja so jemu dać slać a spolnomocnjeć. Dželaćerjo maja byc ci, kotřiž su wot wulkeho wčneho dželaćerskeho zarjada slani. Tajcy dželaćerjo maja wuprocšeni byc. Woni moza pak jenož plody žnjeć, steja-li za nimi swěrní modlerjo. Tohodla „prošće Knjeza žnjow“! To je wulki nadowk, kiž je nam lětsa stajeny.

Wosadne žiwjenje w Klukšu w lěće 1954

Narodžilo je so 59 džěci, z tutej běchu 31 holcow a 28 holcow, 3 so hišće njejsu wukřičile.

Konfirměrowanych bu 50 džěci, a z tutej běchu 23 holcow a 27 holcow. Wěrowane bu tute lěto jenož 16 porow, loni 30.

30 stawow našeje wosady zemře, z tutej běchu 10 ženjenych mužow, 7 wudatych žonow, 5 wudowcow, 3 wudowy, 3 nježenjeni a 2 džěci.

Spowědných mějachmy 1007, 161 wjace dyžli w lěće 1953. Z tutej běchu 613 žonow a 394 mužow. To je drje zwjeselace, ale na tak wulku wosadu tola hišće skromna ličba.

Zběrki běchu tež zařdžene lěto hišće dcsć dobre, runjež 1230 hr. mjenje dyžli před lětom a 3554 hr. mjenje dyžli w lěće 1952. Nazběrachmy w Božich službach 3444 hr., z toho wobchowachmy za našu wosadu 2468 hr., zbytk dosta krajna cyrkej. Na drohach nazběrachmy 652 hr., z toho dosta krajna cyrkej 506 hr., za wosadu wobchowachmy 146 hr.

Runjež su so w zařdženym lěće zběrki pomjeňšile, tola woporniwosć wosady pozhubila njeje spominajo na to, zo smy konc nowembra 1954 započeli za nowe zwony zběrać. Hać dotal smy nazběrali něhdže 14 000 hr. Zběrka dže w tutym lěće dale. Wobličili smy, zo měla každa wosoba we wosadze 9 hr. woprować, potom bychmy zwony, ncwy podstawk zwonow a elektriske zwonidlo kupic mohli. To wšak budže na tym zaležeć, hać su naše wjeski zwólniwe, tutón wopor přinjesć. Někotre wjeski, kaž Čelchow, Kupoj, Jatřob, Kobjeln, Komorow, su hižo wšitke wopory wotedale, Ždžer, Zařhow, Klukš, Wuměnk a Lěskej zdžela. Nadžijamy so, zo

Naš krajny biskop lic. Bohuměr Noth 50 lět stary

26. wulkeho rožka tutoho lěta woswjeći naš krajny biskop, lic. theol. Bohuměr Noth, swoje pjećdžesaćiny. Tež my Serbja jemu swoje wutrobne zbožopřeća po tutym puću wuprajamy. Mnozy z nas so lubje na to dopcminaja, zo běše won loni na serbskim cyrkwinškim dnju w Rakecach mjez nami a nas lubje stro-

wješe, runje tak kaž my jeho. Přeni kroć po nastupje swojeho tak wažneho zastojnstwa 21. winowca 1953 po wotchadže nam Serbam derje znateho, za nas stajnje lubje začuwaceho biskopa D. Hahna, běše wón tehdy mjez nami, spominaše na to, zo nas znaje přez swojeho nana, kotřiž je wudaće serbskeje biblije spēchowal, ale chce nas bliže zeznać, a to po wosobje. Wutrobnje rěčeše wón w Rakecach nam, a my začuwachmy, zo za lubymi słowami jeho cyla powaha a wutroba steješe. Wón so tež wjesoly wo tym wupraji, zo běchmy jich w Rakecach telko. Njeh je dale tak: Naš biskop za nas a my za njeho! Naše spominanje na njeho k jeho pjećdžesaćinam je naše dobroprošenje za njeho, zo by Bóh luby Knjez jemu wobchowal strowotu a móc, zo by dolhe lěta swoje wulke a wažne zastojnstwo w našej krajnej cyrkwi zastawać móhl. Ps. 5, 13. M-a.

Michalska wosada w Budyšinje: Serbskich spowědných bě 204, 154 w cyrkwi, 50 w domje. Dvě křćeni běštej serbskeje. Serbske kemše so kóždu druhu nježdělu měsaca wotměwaja. Wj.

Hrodzišćo. Nježdělu, 23. wulkeho rožka, bu k. cand. theol. Wolfgang Rudolph z Drježdžan jako farski wikar swjatočnje zapokazany. Wón je z naslědnikom k. fararja Krawca, kiž je lětdžesatki swěru Hrodzišćansku wosadu zastarał, ale dyrbeše so nětko chorowatosće dla swojeho zastojnstwa wzdać. K. cand. theol. Rudolph je rodzeny Němc, je so pak jara prócowal, serbsku rěč nawuknyć tak, zo móže tež Serbam Bože swjate słowo w našej lubej maćeršćinje předować. Serbski a němski superintendent jeho a wosadu strowještaj, serbski superintendent jemu dowolnosć za předowanje w mjenje cyrkwinškeho zarjada w Drježdžanach přepoda a němski jeho z přisahu do zastojnstwa, přenjeho w jeho

tež Nowa Wjes swój wopor přinjese, dokelž tola tež tam hišće křesćenjo bydla. A hdy by tež Polpica a Kislica, kiž stej w zařdženych lětach jara wjele a rady za swoju kapalku woprowaloj, mały přinošk za zwony Klukšanskeje cyrkwe přinjesloj, bychmy jara džakowni byli a so nad tym zwjeselili. Runjež ma Polpica swoju kapalku, tola tež hišće do Klukša słuša — wšako ju Klukšanski farar zastara —, a kaž so džěco za maćer stara, hdyž je w nuzy, tak móhloj Polpica a Kislica tež w tutym padže Klukš podpěrać. To wšak wot toho wotwisuje, hać ma hišće prawu lubosć k swojej starej maćeri, k swojej Klukšanskej cyrkwi.

Wutrobný džak za wšitku pomoc, wosebje cyrkwinškim předstejerjam, kiž su rady do svojich wjeskow šli a wopory zběrali, ale tež Wam, lubi wosadni, kiž sće rady za zwony woprowali. Njeh nam Bóh Knjez spožči, zo by so nam naše wotmyslenje derje poradžilo a Was bórže nowe zwony wołać. Me.

Kublanske zeńdženje. Kaž hižo loni, přihotujemy tež lětsa zaso kublanske zeńdženje wšitkich serbskich fararjow, předstejerjow, kantorow, katechetow, přistajenych a druhich sobudželaćerjow cyrkwe, a to 21. februara w Budyšinje we wosadnym domje. Chcemy so lětsa wosebje zaběrać z cyrkwinškimy prašenjami a problemami serbskeje wsy w zašłosći, přitomnosći a přichodže. — Započatk w 9 hodž. z kemšemi.

Organizatoriskich přičinow dla njemóžeše naše lopjenko za januar wučić. Tuž njeh tuto čislo za januar a februar plaćić. Redaktor

živjenju, prija. Dujerski a cyrk-winski chor pod nawjedowanjom k. kantora Petrika swjatočnosť porjeńšitej. Boh luby Knjez njeh mlademu duchownemu swoje bohate žohnowanje mile spožči a dotalnemu fararjej mily žiwjeński swjatosk.

Hodzij. Swěrnaj serbskaj mandželkaj staj Ješkec džed a wowka w Spytecach. Wona, Lejna Ješcyna rodž. Helasec, woswječi 26. hodownika swoje 80. narodniny. Wón, Awgust Ješka, prjedawši skalar, bu loni 80 lět stary. Před 4 lětami možeštaj žadny swjedžen zlotého kwasu strowaj wobenć. Koždy raz na tutech rōčnicach wuprajaj jimaj wosadny duchowny zbožopřeća, a mloda wosada spěwaše, štož jeju přeco jara zwjeseli. Njeh Bōh luby Knjez jeju dale bohaće žohnuje!

Hodzij. 4. hodownika, na dnju swj. Miklawša, woswječi swoje 80. narodniny k. Arnošt Milank w Hodziju, kiž sluša w našej wsy do starych dobrych Serbow. Wšitkim we wokolinje je derje znaty jako sprawny překupc a swědomity prjedawši zastojnik Hodziskeje pošty. Přejemy našemu wōsōmdžesatnikaj dale hnadu a mōc z wysokosće.

Hodzij. Wosadna rozprawa na lēto 1954. (Ličby w spinkomaj počahuja so na lēta 1953.) Sakrament swj. křćenicy dósta 51 (63) hōlcow a 64 (67) hōlcow, wšo hromadže 115 (130) džěci. Swōj křćeński slub wobnowi 47 (57) hōlcow a 35 (69) hōlcow, to je hromadže 82 (126) paćerskich džěci. 3 hōlcy su wšelake z katechizma a spěwarskich serbski nawukli, wuznachu při konfirmaciji swoju wěru w serbskej rěči a dōstachu žohnowanje a hrono za žiwjenje tež po serbsku. Wěrowanjow bě 48 (43). Njeboćičkich běše 24 muskich a 30 žōńskich, to je 54 (63) wosbow. Do cyrkwe zastupilo je jich 5, a runje tak wjele je jich tež wustupilo z cyrkwe (1953: 1 zastup a 4 wustupy). Spowědnych běše 1940 (2083), 1838 (1986) němskich a 102 (97) serbskich. K němskej spowědži w cyrkwi přińdže 577 (639) muskich a 1012 (1128) žōńskich, a na serbskej spowědži wobdžěli so w Božim domje 30 (24) muskich a 66 (62) žōńskich. Doma wopra-

wjenych a tych, kiž k Božemu blidu při postnych abo adwentskich nutrnosćach přińdžechu, běše 55 (55) mužow a 200 (175) žonow, mjez nimi 6 (10) serbskich. Wšo hromadže je to 32.2 procentow wosadnych. Na serbskim cyrkwinskim dnju w Rakecach wobdžěli so 30 Serbow z našeje wosady. Čitarjow našeho serbskeho wosadnika „Pomhaj Boh“ je 85. Bohužel je Hodzijska wosada chětro přeněmčena, dokelž tu hižo na mjezach Serbow bydlimy. W někotrych našich 40 wsow a wjeskow wosebje na zapadnym kōncu žane jeničke serbske słowo wjace njeslyšiš, w druhich wsach je zaso lěpje. Či, kiž so swěru k Božemu slowu maja, su swěrnj a rad wopruja. Cyrkwinske předstejerstwo ma (z wosadnym fararjom) 15 sobustawow, 9 z nich je Serbow, kiž tež serbske wosadne zastupowanje tworja.

Hodzij. Swěrna wōsōmdžesatnica našeje wosady je Kralc mać w Koblicach. Jeje mandželski, bur Hendrich Kral, je hižom w lēce 1931 zemrěl. Wōn mēješe wulke zaslužby wo tehdomniše křesćanske staršiske towarstwo. A džakowna Koblska gmejna je jemu tež tohodla po jeho smjerći pomnik stajila, a to na Koblskim hrodžišću, hdžež běše wōn sam Lutherowy dub sadžil. Na tutym historiskim městnje ma nětko Hodzijska wosada kōžde lēto w lēcu lēsnu Božu službu. 15. awgusta 1954 so tam při tutej skladnosći wosebje na jubilariku, 80 lētnu Mariju Kralowu rodž. Jordanec, a tež na jeje njeboh mandželskeho

spomni. Jeju syn nētk swěru naležnosće Koblskeje gmejny w cyrkwinskim předstejerstwje zastupuje. Ze swojej žonu zachowa swěru serbsku rěč a wěru, kaž je nas stary Kilijan wučil! Lubej starej maćeri pak dale Bože bohate žohnowanje přejemy! Pomhaj jej Boh!

Wochozy. Je nam jara žel, zo mlody duchowny Petraš, kotryž skutkowaše we Wochožanskej wosadze nimale 3 lēta, woteńdže jako duchowny nētko do Meklenburskeje, do wokolinje Rostoka. Mějachmy začišć, zo so duchowny Petraš woprawdže přecowaše, serbsku rěč nawuknyć. Wochozy su hišće dobra serbska wosada. Tak budže nētko, zo so w žanej wosadze Bělkowskeje superintendenty porjadnje serbsce njeprěduje! (Chiba w Slepom jōnu wob mēsac, štož je wšak tež jenož skromny doškrabk.) We Wochozach běše w lēce 1952 serbski ewangelski cyrkwinski dzeń, na kotrymž mēješe duchowny Petraš serbsku liturgiju. Wochožanski farar ma sobu wobstarac cyrkej w Čelnom, kotraž bu přez wōjnu chětro wobškodžena a bu nētko zaso wobnowjena. Rjana nowa wěža cyrkwe strowi nētko wjesku Čelno a holu. Tohorunja zastaruje so drjewjana kaplička (cyrkwička) w Sprjowjach wot Wochoz sem. Zajimawy je tamny Měrcinowy drjewjany woltar, kiž pochadža hišće z katolskeho časa. Prjedy mēješe Mužakowski serbski duchowny w Sprjowjach hdys a hdys službu. Tam a sem nimale 40-kilometrowy puć!

Nowy dopokaz

Pod tutym napismom w nowinje „Die Kirche“ sčchowace čitamy:

Nowy dopokaz za spuščomnosť bibliskich powěsćow wo žiwjenju w nētko puscinskej krajinj Negeb w juhu Palestiny za Abrahamowy čas slědžer podawa wuslědkki svojich 3 lētnych džělow zjawnosći zdžělujo. Wučenc je tam powostanki mnohich twjercažiznow, sydlišćow, drōhow a kanalow nadešoł, wo kotrychž njebě hać dotal ničo znate. Ze swc-

nich slědženjow wōn sudži, zo je přichad prawōtca Abrahama před 4000 lětami w Negebje ratarski lud sydlił a zo je ciwilizacija w času 900 hać do 600 do Chr. wysoki schodženk docpěla. Swědk bibliskeho časa so z tym zhubi, zo ma so jězor Marcn wusušić. Jězor a susodne strony, hdžež je něhdy Josua kralow kanaanitiskich rodow zbil, so nētko do ratarskeje pody přeměnja. Woda jězora je hižo wo tři metry spadla; w běhu noweho lēta ma so jězor dospōlnje zhubić